

4. สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข

การดำเนินงานในปีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กรมการศาสนาขับเคลื่อนงานในมิติทางศาสนา ภายใต้การดำเนินงานสนองงานพระราชพิธี พระราชกุศล รัฐพิธี และศาสนพิธี ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองกิจการด้านศาสนา ปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนส่งเสริมและสานสัมพันธ์กิจกรรมทางศาสนา โดยได้ดำเนินงานสำคัญต่างๆ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

แผนงานยุทธศาสตร์ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และความเป็นไทย

1. เงินอุดหนุนบำรุงฐานะจุฬาราชมนตรี ตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 มาตรา 6 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรีคนหนึ่ง เพื่อเป็นผู้นำกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้น เรียกว่า พระราชกฤษฎีกาเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ซึ่งกำหนดให้มีเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรีเดือนละ 20,000 บาท

2. เงินอุดหนุนการธำรงรักษาไว้ซึ่งศาสนพิธีและงานศาสนูปถัมภ์

2.1 กิจกรรมธำรงรักษาศาสนพิธีและงานศาสนูปถัมภ์ ส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนพิธี สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ และดำรงไว้ซึ่งโบราณราชประเพณีที่ดั่งามสืบไป โดยดำเนินการจัดโครงการฝึกหัดสวดโอ้เอ้วิหารราย ระหว่างวันที่ 17 - 19 กุมภาพันธ์ 2565 ณ ห้อง Auditorium ชั้น G อาคารหอศิลป์แห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร โดย อบรมเด็กและเยาวชน ในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 65 คน และออนไลน์ จำนวน 200 คน นอกจากนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนพิธี ได้ดำเนินการจัดโครงการอบรมส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนพิธี ระหว่างวันที่ 1 - 2 มีนาคม 2565 ณ ห้องประชุมกรมการศาสนา ชั้น 2 มีเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานด้านศาสนพิธีเข้าร่วมการอบรมในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 35 คน และออนไลน์ จำนวน 325 คน

2.2 งานศาสนูปถัมภ์พุทธศาสนสถานตามพระบรมราชโองการ รับสนองงานพระราชกุศลของสถาบันพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนวัดที่ทรงมีพระบรมราชูปถัมภ์ตามพระบรมราชโองการ จำนวน 3 วัด คือ วัดบวรนิเวศวิหาร วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม และวัดราชาธิวาสวิหาร พระราชทานเงินบำรุงสำนักเรียนพระอารามหลวง จำนวน 5 วัด คือ วัดบวรนิเวศวิหาร วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม และวัดอนงคาราม และทรงพระราชทานเงินเป็นค่าชดเชยที่กลับนา จำนวน 1 วัด คือ วัดพระมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการทํานุบำรุงพระอารามและส่งเสริมพระภิกษุสามเณรให้ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม เพื่อสืบทอดหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบไป

3. เงินอุดหนุนการดำเนินโครงการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรเครือข่าย ดำเนินการอุดหนุนงบประมาณให้แก่ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,964 ศูนย์ ศูนย์อบรมศาสนาอิสลามและจริยธรรมประจำมัสยิด รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 854 ศูนย์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวัดศาสนสถาน ชุมชน สถานศึกษา โดยใช้มิติทางศาสนา นำสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน ปลุกฝังให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ดี นอกจากนี้ ขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมทางศาสนาผ่านกิจกรรมพลังบวรในมิติทางศาสนา จำนวน 3,000 แห่ง และกิจกรรมหน่วยเผยแพร่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 104 แห่ง เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สร้างภาคีแห่งคุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่การสร้างสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ตามแนวทางหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

4. เงินอุดหนุนโครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา กรมการศาสนา เล็งเห็นถึงความสำคัญในการอุปถัมภ์คุ้มครอง ทำนุบำรุงศาสนา และส่งเสริมให้ประชาชนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยบูรณาการร่วมกับคณะสงฆ์ องค์กรเครือข่ายทางพระพุทธศาสนา หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน จัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

4.1 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา โดยจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 10 – 16 กุมภาพันธ์ 2565 ในส่วนกลาง กรมการศาสนาร่วมกับวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร จัดพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ พิธีเจริญพระพุทธมนต์ และพิธีเวียนเทียน เนื่องในวันมาฆบูชา ภายใต้ชื่อกิจกรรม “ธรรม Talk Walk Rally สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ @ วัดสระเกศ” โดยมีองค์กรเครือข่ายและพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งมีการถ่ายทอดสดผ่านทาง Facebook กรมการศาสนา สำหรับในส่วนภูมิภาค ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ จัดกิจกรรม โดยเน้นย้ำให้ทุกสถานที่จัดงานดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ ได้มุ่งเน้นการสร้างการรับรู้องค์ความรู้เรื่องความสำคัญของวันมาฆบูชา เชิญชวน ให้พุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ ในรูปแบบวิถีใหม่ (New normal) โดยจัดทำแอปพลิเคชันกิจกรรมเวียนเทียนออนไลน์ ผ่านทาง Line Application วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หรือทางเว็บไซต์แอปพลิเคชัน <https://www.วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.com> การจัดทำวิดีโอแอนิเมชัน “สาระวันมาฆบูชา” ร่วมกิจกรรมตอบคำถาม “Quiz ตื่นรู้สู่ธรรม” นมัสการพระบรมสารีริกธาตุออนไลน์ และการจัดทำสื่อวันมาฆบูชา ให้ดาวน์โหลดได้ฟรี ทั้งนี้ มีพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรม ในรูปแบบออนไลน์ทั่วประเทศ จำนวน 1,246,965 รูป/คน และผ่านทางออนไลน์ จำนวน 121,115 รูป/คน

4.2 กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา โดยจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ 10 - 15 พฤษภาคม 2565 ในส่วนกลาง กรมการศาสนาร่วมกับวัดสุทัศนเทพวราราม จัดพิธีตักบาตร พิธีเจริญพระพุทธมนต์ และกิจกรรมเวียนเทียน เนื่องในวันวิสาขบูชา พุทธศักราช 2565 นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ณ พระวิหารหลวงและพระอุโบสถ ชมภาพจิตรกรรมฝาผนังงดงามวิจิตรและทรงคุณค่าสมัยรัชกาลที่ 3 รวมทั้ง นมัสการพระพุทธรูป สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสัตตมหาสถาน สถานที่สำคัญทั้ง 7 แห่ง ที่เกี่ยวกับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า โดยมีองค์กรเครือข่าย และพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งมีการถ่ายทอดสดผ่านทาง Facebook กรมการศาสนา สำหรับในส่วนภูมิภาค ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคคณะสงฆ์ เครือข่ายพระธรรมวิทยากร จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ ทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ เจริญพระพุทธมนต์ เจริญจิตตภาวนา ฟังพระธรรมเทศนา สักการะพระบรมสารีริกธาตุ และเวียนเทียนในรูปแบบปกติ เปิดพื้นที่แหล่งเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาให้เข้าชม ณ สถานที่ที่กำหนด หรือจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในรูปแบบออนไลน์ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยนำทุนทางวัฒนธรรมมาส่งเสริมการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ เน้นการสืบสานเทศกาล ประเพณี วัฒนธรรมและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค นอกจากนี้ ยังได้จัดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ผ่านทางเว็บแอปพลิเคชัน <https://www.วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.com> ระหว่างวันที่ 10 – 15 พฤษภาคม 2565 ภายในนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ ประกอบด้วย ภาพยนตร์แอนิเมชัน “สารวันวิสาขบูชา” และทะลุมิติแดนพุทธภูมิ กิจกรรมตามรอย Buddha ตอบปัญหาธรรมะ นานาสาระธรรม คติธรรมวันวิสาขบูชา จากพระนักเทศน์ที่มีชื่อเสียง เช่น พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) พระราชธรรมนิเทศ (พยอม กลฺยาโณ) เป็นต้น

4.3 กิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะ โดยฟื้นฟูโครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะตระหนักถึงความต้องการของพุทธศาสนิกชนที่ต้องการเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนใกล้ชิดพระพุทธศาสนา และสามารถนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามากล่อมเกลาจิตใจและปรับใช้ในการดำเนินชีวิต แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรมการศาสนาจึงได้ปรับรูปแบบเป็นการถวายภัตตาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคแก่พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งเป็นไปตามมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามมติมหาเถรสมาคมที่ได้ผ่อนปรนการจัดกิจกรรมทางศาสนา

4.4 กิจกรรมสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสามารถนำหลักธรรมทางศาสนามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต กรมการศาสนาได้ดำเนินการอุดหนุนงบประมาณให้ศูนย์ส่งเสริมศีลธรรมวัดชัยชนะสงคราม และสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัย ทำนองสรภัญญะ ประเภททีม 5 คน ทั้งนี้ มีสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2,920 แห่ง มีเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 20,440 คน

4.5 กิจกรรมบรรยายธรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการบรรยายธรรม และนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการชีวิตประจำวัน ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยกรมการศาสนาอุดหนุนงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ จัดประกวดบรรยายธรรมในระดับจังหวัด อุดหนุนงบประมาณให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หนกลาง วัดประยูรวงศาวาส กรุงเทพมหานคร จัดประกวดบรรยายธรรมในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และระดับประเทศ และอุดหนุนงบประมาณให้ศูนย์ส่งเสริมศีลธรรมวัดชัยชนะสงคราม จัดประกวดบรรยายธรรมในระดับภาคคณะสงฆ์ ทั้งนี้ มีสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,032 แห่ง มีจำนวนเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 3,196 คน

4.6 กิจกรรมเสริมสร้างผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา เล็งเห็นความสำคัญผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ว่าเป็นผู้ที่มีคุณูปการในการทำนุบำรุง ส่งเสริมงานด้านพระพุทธศาสนา เป็นแบบอย่างของการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี มีจิตสาธารณะ โดยประสานความเชื่อมโยงเครือข่ายในมิติทางศาสนา ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สังคม และประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมหน่วยงานชุมชนคุณธรรม ส่งเสริมให้ประชาชนได้น้อมนำหลักธรรม คำสอนทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานรางวัลเสมาธรรมจักรแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา และโล่รางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะ ประเภททีม โรงเรียน และนักเรียน ผู้ชนะเลิศการประกวดบรรยายธรรมในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา ประจำปี 2563 - 2564 ณ ศาลาพระราชศรัทธา วัดพุทธมณฑล เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้ารับพระราชทานรางวัลเสมาธรรมจักรและพระราชทานโล่รางวัล จำนวน 423 รูป/คน

5. เงินอุดหนุนการดำเนินงานอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนาต่างๆ

5.1 กิจกรรมขององค์กรทางศาสนา สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความสงบสุข ส่งเสริมมิติทางศาสนาเป็นพลังขับเคลื่อน สร้างความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชน โดยอุดหนุนงบประมาณให้องค์กรทางศาสนา จำนวน 15 องค์กร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางสถาบันพระมหากษัตริย์

5.2 กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมโดยองค์กรเครือข่าย ส่งเสริมองค์กรทางศาสนาให้มีบทบาทในการน้อมนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาหล่อหลอมจิตใจ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านวัฒนธรรมให้กับสังคม เกิดความเข้มแข็งต่อสถาบันครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ บูรณาการร่วมกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ พร้อมทั้งดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมทางศาสนาสู่ประชาชน เชื่อมโยงกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็ก เยาวชน และประชาชน โดยอุดหนุนการดำเนินงานของจุฬาราชมนตรี อุดหนุนงบประมาณให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จำนวน 36 จังหวัด จัดกิจกรรมตามภารกิจของกรมการศาสนา

5.3 กิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์ นำพลังศาสนามาเป็นพลังขับเคลื่อนไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความสมานฉันท์อย่างยั่งยืน ภายใต้โครงการศาสนิกสัมพันธ์ ระหว่างวันที่ 17 - 18 พฤศจิกายน 2564 ลงพื้นที่ให้กำลังใจพร้อมนำเครื่องอุปโภคบริโภค จำนวน 1,000 ชุด ไปมอบแก่ผู้นำศาสนาและศาสนิกชนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้น แสดงถึงความห่วงใยและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และศาสนิกชน ผู้ได้รับผลกระทบทั้งสถานการณ์น้ำท่วมและการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5.4 กิจกรรมเยาวชนศาสนิกสัมพันธ์ สนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมของส่วนภูมิภาค จำนวน 71 จังหวัด มีเยาวชนที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) การให้ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมและข้อปฏิบัติพื้นฐานที่ส่งเสริมความสมานฉันท์ ธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ ข้อปฏิบัติ และข้อห้ามของแต่ละศาสนา
- 2) การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาควิชา และภาคปฏิบัติ โดยลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาดูงานโครงการในพระราชดำริ เป็นต้น
- 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (คุณธรรม 4 ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา)
- 4) การอบรมมารยาทไทยและฝึกปฏิบัติ
- 5) การจัดทัศนศึกษาโบราณสถาน
- 6) กิจกรรมฐานการเรียนรู้ (แบ่งกลุ่มย่อยเข้าฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม) กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะ ทาสีรั้วโรงเรียนตามถิ่นทุรกันดาร กิจกรรมปลูกป่า และกิจกรรมการบรรยายให้ความรู้ในเรื่องการปลูกฝังเยาวชนให้เป็นจิตอาสา เป็นต้น

6. เงินอุดหนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเด็ก เยาวชน และประชาชน
การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ โดยบูรณาการร่วมกับภาคคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนดำเนินกิจกรรมดังกล่าว เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน ได้ศึกษาเรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เด็ก เยาวชน มีจิตใจที่เข้มแข็งเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไป ดังนี้

6.1 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และความเป็นไทย
เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้หลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

6.1.1 จัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ 2 เมษายน 2565 ระหว่างวันที่ 1 - 3 เมษายน 2565 ณ สำนักปฏิบัติธรรมประจำกรุงเทพมหานคร แห่งที่ 1 วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

6.1.2 จัดกิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ 2 เมษายน 2565 ระหว่างวันที่ 3 - 18 เมษายน 2565 ณ วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

6.1.3 อุดหนุนงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ จัดกิจกรรมบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณร และบวชศีลจารีณภาคฤดูร้อนฯ กิจกรรมปฏิบัติธรรม กิจกรรมจิตอาสา และกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

6.2 กิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี จัดกิจกรรม ภายใต้ชื่อ “สวดมนต์ข้ามปี เสริมสิริมงคล ทั่วไทย ส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่ พุทธศักราช 2564” ระหว่างวันที่ 31 ธันวาคม 2564 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2565 เพื่อเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีของสังคมไทย ส่งเสริมให้ประชาชน ลด ละ เลิกอบายมุข ในช่วงเทศกาล

ส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ก้าวเข้าสู่พุทธศักราชใหม่ 2565 เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต และเป็นการสืบทอด พระพุทธศาสนา รวมทั้งถวายพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ดำเนินการ ภายใต้มาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเคร่งครัด และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติตนในเทศกาล ประเพณี พิธีทางศาสนา โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

6.2.1 จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เขตพระนคร และวัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์รับปีใหม่ เพื่อความเป็นสิริมงคล ต้อนรับรุ่งอรุณ พุทธศักราช 2565 ในวันที่ 1 มกราคม 2565 ณ วัดอรุณราชวราราม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ถ่ายทอดสดการจัดกิจกรรมผ่านช่องทางต่างๆ พร้อมกันทั่วประเทศ

6.2.2 ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 76 จังหวัด วัด/ศาสนสถาน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จัดตั้งศูนย์อำนวยการกลาง จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี ของจังหวัด โดยกำหนดให้มีวัดตัวแทนของแต่ละภูมิภาค ได้แก่ วัดพระธาตุดอยตุง จังหวัดเชียงราย วัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี และวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พร้อมทั้ง ถ่ายทอดสด การจัดกิจกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เชื่อมโยงการถ่ายทอดสดจากวัดอรุณราชวราราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม และรวบรวมข้อมูลวัด/ศาสนสถาน/สถานที่อื่นๆ ที่ร่วมจัดกิจกรรม สวดมนต์ข้ามปี รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือหน่วยงานต่างๆ ที่จัดกิจกรรม รณรงค์เชิญชวน ให้องค์กรเครือข่ายในจังหวัด ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี และกิจกรรมทำบุญตักบาตรรับปีใหม่ และกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปีอาเซียนสำหรับจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดน ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งรายงานภาพกิจกรรมและสรุปผลการจัดกิจกรรมของจังหวัด เพื่อนำมาสรุปผลการจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปีในภาพรวมต่อไป

6.2.3 ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้ความอนุเคราะห์ ประสานวัดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี จำนวน 38 แห่ง ใน 22 ประเทศ ทั้งนี้ ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สรุปผลสถิติการจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี ทั้งประเทศ พบว่า มีวัดและศาสนสถานร่วมจัดกิจกรรม จำนวน 17,806 แห่ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,332,125 คน และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางออนไลน์ จำนวน 2,708,131 คน รวมจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งสิ้น 4,040,256 คน

7. เงินอุดหนุนจาริกเส้นทางบุญในมิติทางศาสนา วัด/ศาสนสถานได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา และเกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในมิติทางศาสนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในชุมชน โดยอุดหนุนงบประมาณ ให้แก่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อดำเนินการโครงการจาริกเส้นทางบุญในมิติทางศาสนา จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย ตาก นครสวรรค์ พระนครศรีอยุธยา พังงา ลำปาง สกลนคร สงขลา สุราษฎร์ธานี และอุบลราชธานี

8. ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีความมุ่งมั่น ยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทย เป็นสังคมคุณธรรมที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรและแบ่งปัน ประกอบด้วย คนมีคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม ชุมชนคุณธรรม ตลอดจนประเทศชาติมีความสงบสุข สมานฉันท์ เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกโดยมีการดำเนินงาน โดยได้จัดพิธีมอบโล่รางวัลคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยจัดพิธีมอบโล่รางวัลคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 ณ อาคารหอศิลป์แห่งชาติ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2564 ผู้แทนหน่วยงานจำนวน 550 รูป/คน มีการคัดเลือกในระดับคุณธรรมต้นแบบที่มีผลสัมฤทธิ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงประจักษ์ จำนวน 235 แห่ง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับทุกภาคส่วนที่เข้าร่วมการประเมินและเป็นแรงจูงใจในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืน

9. เงินอุดหนุนการจัดโครงการรวมใจเทิดไท้สถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมทำความดีถวายเป็นพระราชกุศล ตลอดจนน้อมนำหลักธรรมทางศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ อีกทั้งเป็นการสืบทอดและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติสืบไป รายละเอียดกิจกรรม ดังนี้

9.1 กิจกรรมถวายพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยส่วนกลางจัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ พระอุโบสถวัดพระราม 9 กาญจนาภิเษก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนา ภาคีเครือข่าย และประชาชน พร้อมทั้งจัดทำวีดิทัศน์น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เผยแพร่ออกอากาศ ในวันอาทิตย์ที่ 5 ธันวาคม 2564 ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ช่อง MCOT HD เวลา 16.40 น. ช่อง PPTV HD เวลา 16.15 น. และสื่อสังคมออนไลน์ และส่วนภูมิภาคอุดหนุนงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่ พิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ พิธีเจริญพระพุทธมนต์ กิจกรรมปฏิบัติธรรม กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ กิจกรรมนิทรรศการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณฯ และกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ในมิติทางศาสนา นอกจากนี้ ร่วมกับองค์กรเครือข่าย 5 ศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ จัดกิจกรรม ณ ศาสนสถานของแต่ละศาสนา อันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี เพื่อให้ศาสนิกชนมีความรักและเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และร่วมกันทำความดี รู้รักสามัคคี รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม อันเป็นการสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อีกทั้ง นำหลักธรรมทางศาสนาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสืบสาน รักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้คงอยู่สืบไป

9.2 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระ

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ 2 เมษายน 2565 ส่วนกลาง จัดพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ พิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ 2 เมษายน 2565 ในวันที่ 2 เมษายน 2565 ณ วัดพุทธวนาราม เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และจัดพิธีเทศน์มหาชาติ เวสสันดรชาดก ในวันที่ 8 เมษายน 2565 ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ส่วนภูมิภาค อุดหนุนงบประมาณให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่ เทศน์มหาชาติเวสสันดรชาดก กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการเฉลิมพระเกียรติฯ และกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ในมิติทางศาสนา นอกจากนี้ ร่วมกับองค์กรเครือข่าย 5 ศาสนา จัดกิจกรรม ณ ศาสนสถานของแต่ละศาสนา อันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อีกทั้ง นำหลักธรรมทางศาสนาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสืบสาน รักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติให้คงอยู่สืบไป

9.3 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์

9.3.1 จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า

ลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 7 ธันวาคม 2564 ณ วัดสระเกศ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร โดยมีพระเทพรัตนมุนี รักษาการเจ้าอาวาสวัดสระเกศ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กระทรวงวัฒนธรรม เข้าร่วมในพิธี ทั้งนี้ มีการถ่ายทอดสดพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

9.3.2 จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า

ลูกเธอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 8 มกราคม 2565 ณ วัดไตรมิตรวิทยาราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีสมเด็จพระพุทธมาจารย์ เจ้าอาวาสวัดไตรมิตรวิทยาราม พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กระทรวงวัฒนธรรม เข้าร่วมในพิธี ทั้งนี้ มีการถ่ายทอดสดพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

9.3.3 จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้า

ลูกยาเธอเจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหาวชิโรตตมางกูร สิริวิบูลยราชกุมาร เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 29 เมษายน 2565 ณ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยมีพระธรรมวชิรโมลี เจ้าอาวาสวัดยานนาวา เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กระทรวงวัฒนธรรม เข้าร่วมในพิธี ทั้งนี้ มีการถ่ายทอดสดพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

นอกจากนี้ กรมการศาสนาอุดหนุนงบประมาณในส่วนภูมิภาค ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด 76 จังหวัด เพื่อจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้แก่ พิธีเจริญพระพุทธมนต์ พิธีทำบุญตักบาตร

พระสงฆ์ กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ในมิติทางศาสนา เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้น้อมนำหลักธรรมทางศาสนามาเป็น เครื่องมือในการสร้างสติ สมาธิ และปัญญา แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติ

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข

- ไม่มี -